

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการสืบสวนคดีอาญา จับกุม ค้น ยึดหรืออายัด และการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด
 ในอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง)

หลักและวิธีการใช้อำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองที่มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการสืบสวนคดีอาญา

การสืบสวนคดีที่มีโทษทางอาญาเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
 ซึ่งเจ้าพนักงานควรศึกษาค้นคว้าประกอบความผิด และศึกษาข้อหาฐานความผิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน กฎหมายจึงวางหลักให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
 มีอำนาจตรวจค้น จับกุม ยึดสิ่งของใดที่ไม่มีไว้ ได้มา ได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้ใน การกระทำความผิดตามกฎหมาย เพื่อป้องกันมิให้เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ
 หน้าที่โดยมิชอบ และเป็น การคุ้มครองสิทธิของประชาชนตามกฎหมาย ในระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน รวมไปถึงการรวบรวมพยานหลักฐานหลังจากรับ
 เหตุเกิดขึ้นแล้ว ตลอดจนเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งกำหนดให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของ
 พนักงานฝ่ายปกครอง แล้วไปร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้กรมการปกครอง มีภารกิจในการดำเนินการเกี่ยวกับการรักษา
 ความสงบเรียบร้อย การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาในอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ฯลฯ
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๐) บัญญัติว่า การสืบสวน หมายรวมถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครอง
 หรือตำรวจได้ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗ บัญญัติว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้
 ซึ่งในการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายควรมีลำดับขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

ลำดับที่	อำนาจ	กระบวนการ/วิธีการปฏิบัติ	ระเบียบ/กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
๑	สืบสวน	ก่อนการจับกุม พนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้ โดยจะต้องทำการแสวงหาข้อเท็จจริง และหลักฐานต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เช่น (๑) การร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรม (๒) การร้องเรียนของประชาชน (๓) การประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ป.วิ.อ. ม.๒ (๑๐), ม.๑๗	*** สามารถศึกษาตัวอย่าง การทำรายงานการสืบสวนและ การตรวจสอบข้อเท็จจริง ได้ที่เว็บไซต์ส่วนการสอบสวน คดีอาญา สำนักการสอบสวน และนิติการ

		<p>(๔) การใช้สายลับหรือการแฝงตัวหาข่าว ฯลฯ</p>		<p>หรือตาม QR Code นี้ ***</p>
<p>๒</p>	<p>หมายค้น หมายจับ</p>	<p>ผู้ร้องขอออกหมายค้น หมายจับ ในกรณีที่จะทำการขอออกหมายค้นหมายจับ ผู้ร้องขอต้องเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป เทียบเคียงกรณี ตำรวจต้องมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีขึ้นไป</p> <p>๒.๑ หมายค้น ๒.๑.๑ เหตุที่จะขอออกหมายค้น (๑) เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งเป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวน ได้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา (๒) เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย หรือ มีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้หรือตั้งใจจะใช้ในการกระทำความผิด (๓) เพื่อพบและช่วยบุคคลซึ่งได้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (๔) เพื่อพบบุคคลซึ่งมีหมายให้จับ (๕) เพื่อพบและยึดสิ่งของตามคำพิพากษาหรือตามคำสั่งศาล ในกรณีที่จะพบหรือจะยึดโดยวิธีอื่นไม่ได้แล้ว</p> <p>๒.๑.๒ ศาลที่จะออกหมายค้น ยื่นคำร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่จะทำการค้น</p> <p>๒.๑.๓ คำร้องขอให้ศาลออกหมายค้น ต้องมีรายละเอียดและเอกสารประกอบ ดังนี้ (๑) ต้องระบุลักษณะสิ่งของที่ต้องการหาและยึด หรือชื่อตัว ชื่อสกุล รูปพรรณ อายุของบุคคลที่ต้องการหาและสถานที่ที่จะค้น ระบุบ้านเลขที่ ชื่อตัว ชื่อสกุล และสถานะของเจ้าของ หรือผู้ครอบครองเท่าที่ทราบ หากไม่สามารถระบุบ้านเลขที่ที่จะค้นได้ให้ทำแผนที่ของสถานที่ที่จะค้น</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๕๙</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๖๙</p> <p>ข้อบังคับประธาน ศาลฎีกา ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการ เกี่ยวกับการออกคำสั่ง หรือหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	<p>*** สามารถศึกษาตัวอย่าง การขอหมายค้นได้ที่เว็บไซต์ ส่วนการสอบสวนคดีอาญา สำนักการสอบสวนและนิติการ หรือตาม QR Code นี้ ***</p>

	<p>ข้อ ๘, ๙, ๑๑, ๑๕ และ ๑๖</p>
<p>และบริเวณใกล้เคียงแทน</p>	<p>(๒) ต้องระบุเหตุที่จะออกหมายค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖๙ พร้อมสำเนาเอกสารซึ่งสนับสนุนเหตุแห่งการออกหมายค้น</p> <p>(๓) แนบแบบพิมพ์หมายค้นที่กรอกข้อความครบถ้วนแล้วพร้อมสำเนา รวมทั้งเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น บันทึกคำร้องทุกข์กล่าวโทษ หนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ ฯลฯ มาทำคำร้องขอไม่ว่าจะเป็น บันทึกการสืบสวน หนังสือร้องเรียนต่าง ๆ รายงานการสืบสวน แผนประกอบกรสืบสวนและพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยคำร้องขอให้ศาลออกหมายค้นผู้ร้องต้องเสนอพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลหรือสิ่งของที่ค้นหาอยู่ในสถานที่ที่จะค้น</p> <p>๒.๑.๕ การเสนอพยานหลักฐานในการขอให้ออกหมายค้น</p> <p>(๑) ผู้ร้องขอให้ออกหมายค้นต้องเสนอพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าบุคคลหรือสิ่งของที่ค้นหาอยู่ในสถานที่ที่จะค้น และ</p> <p>กรณีค้นหาสิ่งของ</p> <p>ก. สิ่งของนั้นจะต้องเป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวน ได้ส่วนมูลฟ้องหรือพิจารณา</p> <p>ข. สิ่งของนั้นมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยผิดกฎหมายหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าตั้งใจใช้ในการกระทำความผิด</p> <p>ค. เป็นสิ่งของซึ่งต้องยึดหรือริบตามคำพิพากษาหรือตามคำสั่งศาลในกรณีที่จะพบหรือจะยึดโดยวิธีอื่นไม่ได้แล้ว</p> <p>กรณีค้นหาบุคคล</p> <p>ก. บุคคลนั้นถูกทวงหนี้หรือกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>ข. มีหมายให้จับบุคคลนั้น</p> <p>(๒) การเสนอพยานหลักฐานในการขอออกหมายค้นต่อผู้พิพากษา ให้ผู้ร้องขอศาลหรือปฎิญานตนและแถลงด้วยตนเอง รวมทั้งตอบคำถามของผู้พิพากษาเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการสืบสวนสอบสวนหรือพยานหลักฐานที่สนับสนุนถึงเหตุแห่งการออกหมายค้นนั้น</p> <p>กรณีมีผู้รู้เห็นเหตุการณ์ หรือทราบข้อมูลซึ่งเป็นเหตุแห่งการออกหมายค้น ความเบิกความต่อผู้พิพากษาด้วยตนเอง แต่หากไม่สามารถเบิกความได้ ผู้ร้องขออาจทำเป็นบันทึกถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวที่ได้สอบถามตนว่าจะให้ถ้อยคำตามความเป็นจริง ต่อหน้าพนักงาน</p>

	<p>ฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่นั้นได้ลงลายมือชื่อรับรองว่าได้มีการให้ถ้อยคำตรงตามบันทึก เสนอเป็นพยานหลักฐานประกอบคำเบิกความของผู้ร้องขอก็ได้</p> <p>๒.๒ หมายจับ</p> <p>๒.๒.๑ เหตุที่จะขอออกหมายจับ</p> <p>(๑) เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หรือ</p> <p>(๒) เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น ถ้าบุคคลนั้นไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือไม่มาตามหมายเรียกหรือตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควร ให้สันนิษฐานว่าบุคคลนั้นจะหลบหนี</p> <p>๒.๒.๒ ศาลที่จะออกหมายจับ ให้ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจชำระคดีหรือศาลที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่จะทำการจับ</p> <p>๒.๒.๓ การยื่นคำร้องขอออกหมายจับออนไลน์ ในระบบสืบสวนสอบสวน</p> <p>คดีอาญา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (DOPA E - Investigation)</p> <p>ทำคำร้องขอหมายจับในระบบสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (DOPA E - Investigation) หัวข้อ “หมายจับออนไลน์” เมื่อยืนยัน/ส่งคำร้อง ในระบบเสร็จแล้ว ให้พิมพ์หน้าที่ปรากฏ เลขที่อ้างอิงคำร้อง และเลขอ้างอิงหมายจับ เพื่อประกอบการใช้ในการยื่นคำร้องขอหมายจับและเสนอพยานหลักฐานต่อผู้พิพากษา (ปฏิบัติตามคู่มือการใช้งานระบบสืบสวนสอบสวนกรมการปกครองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (DOPA E - Investigation) หัวข้อ “การร้องขอให้ศาลออกหมายจับและการเวียนหมายจับออนไลน์ ผ่านระบบสืบสวนสอบสวนคดีอาญา กรมการปกครอง (DOPA E - Investigation)” สำหรับ : ผู้ใช้งาน</p> <p>๒.๒.๔ การยื่นคำร้องและเอกสารประกอบ</p> <p>(๑) ต้องระบุชื่อตัว ชื่อสกุล รูปพรรณ อายุ อาชีพ หมายเลขประจำตัวประชาชนของผู้ที่จะถูกจับเท่าที่ทราบ</p> <p>(๒) ต้องระบุเหตุที่จะออกหมายจับ ตาม ป.วิ.อ. ม.๖๖ พร้อมทั้งสำเนาเอกสารซึ่งสนับสนุนเหตุแห่งการออกหมายจับ</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๖๖</p> <p>ข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘, ๙, ๑๑, ๑๕ และ ๑๖</p>	<p>*** สามารถศึกษาตัวอย่างการขอหมายจับได้ที่เว็บไซต์ ส่วนการสอบสวนคดีอาญา สำนักการสอบสวนและนิติการ หรือตาม QR Code นี้ ***</p> <p>***สามารถศึกษาคู่มือการใช้งานระบบสืบสวนสอบสวนที่เว็บไซต์ส่วนการสอบสวนคดีอาญา สำนักการสอบสวนและนิติการ หรือตาม QR Code นี้***</p>
--	---	--	--

		<p>(๓) แนบแบบพิมพ์พิมพ์หมายจับที่กรอกข้อความครบถ้วนแล้วพร้อมสำเนา รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น บันทึกคำร้องทุกข์กล่าวโทษ หนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ รายงานการสืบสวนและพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น มากำคำร้อง</p> <p>(๔) ให้ผู้ร้องหรือเจ้าพนักงานผู้รับมอบหมายจากผู้ร้องของนำคำร้องพร้อมเอกสาร ประกอบใส่ของปิดผนึกประทับตรา “ลับ” ยื่นต่อศาลที่ขอให้ ออกหมายนั้น</p> <p>๒.๒.๕ การเสนอพยานหลักฐานในการขอให้ออกหมายจับ</p> <p>(๑) ผู้ร้องขอต้องเสนอพยานหลักฐานตามสมควรว่าผู้จะถูกจับน่าจะได้กระทำความผิดอาญา ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๓ ปี หรือน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนี หรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น</p> <p>ถ้าผู้จะถูกจับไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือไม่มาตามหมายเรียกหรือนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควร ให้สันนิษฐานว่าผู้นั้นจะหลบหนี อันเป็นเหตุให้ออกหมายจับได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงอัตราโทษ</p> <p>(๒) การเสนอพยานหลักฐานต่อผู้พิพากษา ให้ผู้ร้องขอสอบถามหรือปฎิญัตตน และแถลงด้วยตนเอง รวมทั้งตอบคำถามของผู้พิพากษาเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากกรสืบสวนสอบสวนหรือพยานหลักฐานที่สนับสนุนถึงเหตุแห่งการขอออกหมายจับนั้น</p> <p>กรณีผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือได้ทราบข้อมูลอันเป็นเหตุแห่งการออกหมายจับ ครมมาเบิกความต่อผู้พิพากษาด้วยตนเอง แต่หากไม่สามารถมาเบิกความได้ ผู้ร้องขออาจทำเป็นบันทึกถ้อยคำของบุคคลดังกล่าว โดยสอบถามตนว่าจะให้ถ้อยคำตามความเป็นจริงต่อหน้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองว่าได้มีการให้ถ้อยคำตรงตามบันทึก เสนอเป็นพยานหลักฐานประกอบคำเบิกความของผู้ร้องขอก็ได้</p> <p>๒.๒.๖ การเวียนหมายจับในระบบสืบสวนคดีอาญา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (DOPA E - Investigation)</p> <p>เมื่อได้รับอนุมัติหมายจับจากศาล ให้บันทึกข้อมูลของหมายจับลงในระบบสืบสวนสอบสวนฯ หัวข้อ “หมายจับออนไลน์” ซึ่งหมายถึงบันทึกลงในระบบสืบสวนสอบสวนฯ แล้วกรรมการปกครองจะดำเนินการแจ้งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเวียนหมายจับดังกล่าวในระบบสารสนเทศหมายจับของสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วย</p> <p>๒.๒.๗ การรายงานหมายจับ</p>
--	--	--

	<p>เมื่อมีการจับกุมหรือได้รับแจ้งการจับกุมตามหมายจับแล้วให้รีบรายงานให้ศาลทราบภายใน ๗ วัน ตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๓ และให้เข้าระบบสืบสวนสอบสวนฯ ไปทำการเปลี่ยนแปลงสถานะของหมายจับเป็น “จับกุมได้แล้ว” รายละเอียดปรากฏตามคู่มือการใช้งานระบบสืบสวนสอบสวนฯ</p>		
๓	<p>การค้น</p> <p>๓.๑ การค้นในที่สาธารณะ</p> <p>๓.๑.๑ ขั้นตอนวิธีปฏิบัติการตรวจค้น โดยมีหมายค้น</p> <p>(๑) เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเป็นหัวหน้าไปจัดการตามหมายค้นต้องเป็นพนักงานฝ่ายปกครองตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป</p> <p>(๒) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ทำการค้นต้องแต่งเครื่องแบบ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นซึ่งต้องแสดงนาม ตำแหน่งและบัตรประจำตัว</p> <p>(๓) ให้หัวหน้าชุดตรวจค้นมอบหมายผู้ร่วมตรวจค้นผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้บันทึกภาพและเสียงโดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ เว้นแต่มีเหตุทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกการตรวจค้นด้วย</p> <p>(๔) การตรวจค้นจะต้องปฏิบัติด้วยความสุภาพ โดยคำนึงถึงสถานภาพของแต่ละบุคคลและให้การอย่างเหมาะสม หากจำเป็นต้องตรวจค้นตัวบุคคลหากผู้ถูกตรวจค้นเป็นผู้หญิงต้องให้ผู้หญิงด้วยกันเป็นผู้ตรวจค้น</p> <p>(๕) การค้นต้องกระทำตามวันและเวลาที่ระบุในหมาย</p> <p>(๖) กรณีมีหมายค้นให้แจ้งข้อความในหมายแก่ผู้เกี่ยวข้องทราบและบันทึกไว้ในหมายเสียก่อนแล้วจึงลงมือตรวจค้นให้เจ้าพนักงานที่จะทำหน้าที่ตรวจค้นทุกคนแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อนแล้วจึงลงมือตรวจค้นต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่นั้นหรือบุคคลในครอบครองผู้ผู้นั้นหรือถ้าหาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ก็ให้ค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งเจ้าพนักงานได้ขอร้องมาเป็นพยาน</p> <p>(๗) ให้เจ้าพนักงานซึ่งทำการตรวจค้นในที่สาธารณะหรือคนที่อยู่ในนั้น หรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะตรวจค้น ยอมมิให้เข้าไปโดยมิขงห้าม อีกทั้งให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการในอันที่จะจัดการตรวจค้นนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวข้างต้นไม่ยอมมิให้เข้าไปให้เจ้าพนักงานชี้แจงเหตุผลความจำเป็นก่อน ถ้ายังไม่ยอมอีก เจ้าพนักงานมีอำนาจใช้กำลังเข้าไป ในกรณีจำเป็นจะเปิดหรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือน หน้าต่าง รั้วหรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนั้นก็</p>	<p>ข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๕ ป.วิ.อ. ม.๘๕</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๒</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๘๔</p>	<p>***แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ***</p>

	<p>(๙) ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าคุณคนหรือบุคคลซึ่งอยู่ในที่ซึ่งค้นหรือถูกค้นจะขัดขวางถึงกับทำให้การค้นไร้ผล เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจเอาตัวผู้ค้นควบคุมไว้หรืออยู่ในความดูแลของเจ้าพนักงานในขณะทำการค้นเท่าที่จำเป็น เพื่อให้ขัดขวางถึงกับทำให้การค้นนั้นไร้ผล</p> <p>(๑๐) สิ่งของซึ่งยึดได้ในกรณีนี้ ให้ถือหรือบรรจุมันไว้หรือทำเครื่องหมายไว้</p> <p>(๑๑) สิ่งของใดที่ยึดได้ต้องให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครองหรือพยานดูเพื่อรับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลดังกล่าวนั้นรับรองหรือไม่รับรองก็ให้บันทึกไว้</p> <p>(๑๒) จัดทำบันทึกการตรวจค้นและบัญชีสิ่งของนั้นแล้วอ่านให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครองหรือพยานฟังแล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้ หากไม่รับรองก็บันทึกไว้</p> <p>(๑๓) การตรวจค้นโดยมีหมายค้น เมื่อพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า เจ้าพนักงานมีอำนาจจับกุมได้โดยถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าโดยไม่ต้องขอมายจับอีกแต่อย่างไรใด ในส่วนขั้นตอนการจับกุม แจ้งข้อหา แจ้งสิทธิ บันทึกการจับกุม และการปฏิบัติต่อผู้ถูกจับปฏิบัติเช่นเดียวกับขั้นตอนการจับกุม ซึ่งอาจจะทำการบันทึกตรวจค้นและจับกุม ในฉบับเดียวกันก็ได้และมอบสำเนาบันทึกการตรวจค้นจับกุมให้ผู้ถูกจับกุม จำนวน ๑ ฉบับ</p> <p>(๑๔) เมื่อส่งบันทึกการตรวจค้น/จับกุม สิ่งบันทึกภาพและเสียง (ถ้ามี) ผู้ต้องหาและของกลางแก่พนักงานสอบสวนแล้ว ให้รายงานผลการตรวจค้นให้ศาลทราบโดยเร็วแต่ต้องไม่ช้ากว่า ๑๕ วัน กรณีการตรวจค้นแล้วไม่พบสิ่งผิดกฎหมายก็ให้จัดทำบันทึกการตรวจค้นไว้เป็นหลักฐานและรายงานศาลทราบเช่นกัน</p> <p>๓.๑.๒ ขั้นตอนวิธีปฏิบัติการตรวจค้น โดยไม่มีหมายค้น</p> <p>(๑) เหตุในการค้น โดยไม่มีหมายค้น</p> <p>(๑.๑) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รื้อฐาน หรือมีเสียงหรือพฤติการณ์อื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รื้อฐานนั้น</p> <p>(๑.๒) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รื้อฐาน</p> <p>(๑.๓) เมื่อบุคคลซึ่งได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รื้อฐานนั้น</p> <p>(๑.๔) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๐</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๑</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๒ วรรคท้าย</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๓</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๔๕</p> <p>ข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ การออกคำสั่งหรือหมายอายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>ข้อ ๒๓</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๔๒</p>	
--	---	---	--

	<p>การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากกาการเป็นเข้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน</p> <p>(๑.๕) เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตาม ป.วิ.อ. ม.๗๘ เช่น กรณีความผิดซึ่งหน้า เป็นต้น</p> <p>(๒) ขั้นตอนวิธีปฏิบัติการตรวจค้น โดยไม่มีหมายค้น</p> <p>(๒.๑) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ทำการค้นต้องแต่งเครื่องแบบ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นซึ่งต้องแสดงนาม ตำแหน่งและบัตรประจำตัว</p> <p>(๒.๒) กรณีไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล ให้หัวหน้าชุดตรวจค้นมอบหมายผู้ร่วมตรวจค้นผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้บันทึกภาพและเสียโดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สามารถบันทึกภาพและเสียได้ เว้นแต่มีเหตุทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นไว้เป็นบันทึกการตรวจค้นด้วย</p> <p>(๒.๓) การตรวจค้นจะต้องปฏิบัติตามด้วยความสุภาพ โดยคำนึงถึงสถานภาพของแต่ละบุคคลและให้กระทำการอย่างเหมาะสม หากจำเป็นต้องตรวจค้นตัวบุคคลหากผู้ถูกตรวจค้นเป็นผู้หญิงต้องให้ผู้หญิงด้วยกันเป็นผู้ตรวจค้น</p> <p>(๒.๔) การค้นต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก (เวลากลางวัน) มีข้อยกเว้นเมื่อลงมือค้นแต่ในเวลากลางวัน ถ้ายังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้ หรือในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หรือซึ่งมีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้เป็นพิเศษ จะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้</p> <p>(๒.๕) ก่อนลงมือตรวจค้นให้เจ้าพนักงานที่จะทำหน้าที่ตรวจค้นทุกคนแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อนแล้วจึงลงมือค้นต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่นั้นหรือบุคคลในครอบครองผู้หนึ่งหรือถ้าหาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ก็ให้ค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งเจ้าพนักงานได้ขอร้องมาเป็นพยาน</p> <p>(๒.๖) ให้เจ้าพนักงานซึ่งทำการตรวจค้นในที่รโหฐานสิ่งเจ้าของหรือคนที่อยู่ในนั้น หรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะตรวจค้น ยอมให้เข้าไปโดยมิหวงห้าม อีกทั้งให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการไม่ว่าจะจัดการตรวจค้นนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวข้างต้นไม่ยอมให้เข้าไปให้เจ้าพนักงานซึ่งแจ้งเหตุผลความจำเป็นก่อน ถ้ายังไม่ยอมอีก เจ้าพนักงานมีอำนาจใช้กำลังเข้าไป ในกรณีจำเป็นจะเปิดหรือทำลาย ประตูบ้าน ประตูเรือน หน้าต่าง รั้วหรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่นๆ ทำนองเดียวกันนั้นก็</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๘๕</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๘๖</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๒</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๘๔</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๐</p>	<p>***แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ***</p>
--	--	---	---

	<p>ถึงกับทำให้การค้นคว้าผลเจ้านักงานผู้ค้นคว้ามีอำนาจเอาตัวผู้ค้นคว้าหรืออยู่ในความดูแลของเจ้านักงานในขณะที่ทำการค้นคว้าที่จำเป็น เพื่อมิให้ขัดขวางถึงกับทำให้การค้นคว้านั้นไร้ผล</p> <p>(๒.๘) สิ่งของซึ่งยึดได้ในการค้น ให้อ้อหรือออบรรจุที่ติดตราไว้หรือทำเครื่องหมายไว้เป็นสิ่งสำคัญ</p> <p>(๒.๙) สิ่งของใดที่ยึดได้ต้องให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครองหรือพยานดูเพื่อรับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลดังกล่าวนี้รับรองหรือไม่รับรองก็ให้บันทึกไว้</p> <p>(๒.๑๐) จัดทำบันทึกการตรวจค้นและบัญชีสิ่งของนั้นแล้วอ่านให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครองพยานฟังแล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้ หากไม่รับรองก็ให้บันทึกไว้</p> <p>(๒.๑๑) การตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้น เมื่อพบการกระทำผิดซึ่งหน้า เจ้านักงานมีอำนาจจับกุมได้โดยถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าโดยไม่ต้องขอหมายจับอีกแต่อย่างใด ในส่วนขั้นตอนการจับกุม แจ้งข้อหา แจ้งสิทธิ บันทึกการจับกุม และการปฏิบัติต่อผู้ถูกจับปฏิบัติเช่นเดียวกับขั้นตอนการจับกุม ซึ่งอาจจะทำการบันทึกตรวจค้นและจับกุม ในฉบับเดียวกันก็ได้และมอบสำเนาบันทึกการตรวจค้นจับกุมให้ผู้ถูกจับกุม จำนวน ๑ ฉบับ</p> <p>(๒.๑๒) การใช้อำนาจตาม ป.วิ.อ. ม.๙๒ (๔) ให้นักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ค้นส่งมอบสำเนาบันทึกการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้น รวมทั้งจัดทำบันทึกแสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือไว้แก่ผู้ครอบครองสถานที่ที่ถูกต้องตรวจค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้ส่งมอบหนังสือดังกล่าวแก่บุคคลชำนานในทันทีที่กระทำได้และรีบรายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อชี้แจงไป</p> <p>(๒.๑๓) ส่งบันทึกการตรวจค้น/จับกุม สิ่งบันทึกภาพและเสียง (ถ้ามี) ผู้ต้องหาและของกลางแก่พนักงานสอบสวน กรณีการตรวจค้นแล้วไม่พบสิ่งผิดกฎหมายก็ให้จัดทำบันทึกการตรวจค้นไว้เป็นหลักฐาน</p> <p>๓.๒ การค้นในที่สาธารณะสถาน</p> <p>โดยหลักห้ามมิให้ทำการค้นบุคคลใดในที่สาธารณะสถาน</p> <p>เว้นแต่ มีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมิใช่เป็นความผิด</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๑</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๒ วรรคท้าย</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๓</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๙๘</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๙๒ วรรคท้าย</p> <p>(เหตุในการค้น โดยไม่มี หมายค้น)</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๙๓</p>	<p>*** สามารถศึกษาตัวอย่าง การทำบันทึกการตรวจค้น ได้ที่ เว็บไซต์ ส่วนการสอบสวนคดีอาญา สำนักการสอบสวนและนิติการ หรือตาม QR Code นี้ ***</p>
--	--	---	---

	<p>๓.๒.๑ ขั้นตอนวิธีปฏิบัติการตรวจค้นในที่สาธารณะสถาน</p> <p>(๑) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ทำการค้นต้องแต่งเครื่องแบบหรือเสื้อปฏิบัติการนอกเครื่องแบบตามระเบียบ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นซึ่งต้องแสดงนาม ตำแหน่ง และบัตรประจำตัว</p> <p>(๒) การตรวจค้นบุคคลในที่สาธารณะ ให้พนักงานฝ่ายปกครองผู้ตรวจค้นบันทึกภาพและเสียงโดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ เว้นแต่มีเหตุทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ ก็ให้บันทึกเหตุนี้ไว้ในบันทึกการตรวจค้นด้วย</p> <p>(๓) การตรวจค้นจะต้องปฏิบัติตามด้วยความสุภาพ โดยคำนึงถึงสถานภาพของแต่ละบุคคลและให้กระทำการอย่างเหมาะสม หากจำเป็นต้องตรวจค้นตัวบุคคลหากผู้ถูกตรวจค้นเป็นผู้หญิง ต้องให้ผู้หญิงด้วยกันเป็นผู้ตรวจค้น</p> <p>(๔) สิ่งของซึ่งยึดได้ในกรณีนี้ ให้หรือมอบบรรจุหีบห่อไว้หรือทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ</p> <p>(๕) ให้ส่งบันทึกการตรวจค้น/จับกุม สิ่งบันทึกภาพและเสียง (ถ้ามี) ผู้ต้องหา และของกลางแก่พนักงานสอบสวน กรณีการตรวจค้นแล้วไม่พบสิ่งผิดกฎหมายก็ให้จัดทำบันทึกการตรวจค้นไว้เป็นหลักฐาน</p> <p>๓.๓ การทำบันทึกการตรวจค้น</p> <p>๓.๓.๑ หลังจากทำการตรวจค้นเสร็จแล้วให้เจ้าพนักงานผู้ค้นจัดทำบันทึกการตรวจค้นโดยให้มีรายละเอียด ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) สถานที่ทำบันทึกการตรวจค้น (๒) วัน เดือน ปี เวลาทำการตรวจค้น และทำบันทึกการตรวจค้น (๓) สถานที่ที่ตรวจค้น (๔) ชื่อ-สกุล ของเจ้าพนักงานที่ตรวจค้น (๕) รายละเอียดของที่ค้นได้ ตำแหน่งที่พบ (๖) ตรวจค้นโดยหมยาค้น หรือใช้เหตุในการค้น โดยไม่มีหมยาค้น (๗) การแสดงความบริสุทธิ์ของเจ้าพนักงานผู้ตรวจค้น (๘) รายละเอียดแห่งการค้น ซึ่งต้องกระทำความต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่หรือบุคคลใน 	<p>ป.วิ.อ. ม.๘๕</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๑</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๙, ม.๑๑, ม.๑๒, ม.๑๐๒ และ ม. ๑๐๓</p>	<p>***แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ***</p>
--	--	---	---

	<p>ครอบครัวของผู้นั้น หรือถ้าหาบุคคลเช่นนั้นไม่ได้ ก็ให้ค้นหาบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งเจ้าพนักงานได้ขอรับมาเป็นพยาน</p> <p>(๙) กรณีมีเหตุทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้นได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกการตรวจค้นด้วย</p> <p>(๑๐) สิ่งของที่ค้นได้ต้องให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทนหรือพยานดูเพื่อให้รับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลเหล่านั้นรับรองหรือไม่ยอมรับรองก็ให้บันทึกไว้</p> <p>(๑๑) ต้องอ่านบันทึกการตรวจค้นให้ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทนหรือพยานฟัง แล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้</p> <p>ทั้งนี้ กรณีที่ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลยไม่ยอมลงลายมือชื่อให้หมายเหตุไว้ หรือกรณีข้อความในบันทึกการตรวจค้นที่เขียนหรือพิมพ์ออกมาแล้ว มีผิดที่ใดห้ามมิให้ลบออกให้เพียงแต่ขีดฆ่าคำผิดนั้นแล้วเขียนใหม่ โดยเจ้าพนักงานหรือบุคคลผู้แก้ไขเช่นนั้นต้องลงนามยอมรับรองไว้ที่ข้างกระดาษด้วย</p> <p>๓.๓.๒ เอกสารประกอบบันทึกการตรวจค้น</p> <p>(๑) บัญชีรายละเอียดของที่ค้นได้</p> <p>(๒) ภาพถ่ายขณะตรวจค้น</p> <p>(๓) ภาพถ่ายสิ่งของที่ค้นได้</p> <p>(๔) แผนผังตำแหน่งที่พบ</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๗๘</p>
๔	<p>๔.๑ หลักการจับกุม</p> <p>โดยหลักห้ามมิให้จับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่</p> <p>๑. เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐</p> <p>๒. เมื่อพบบุคคลโดยพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำ</p>	

	<p>ความผิด</p> <p>๓. เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้</p> <p>๔. เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๗</p> <p>๔.๒ ขั้นตอนการจับกุม</p> <p>๔.๒.๑ การเข้าทำการจับกุม</p> <p>พนักงานฝ่ายปกครองต้องแสดงตัวเป็นเจ้าพนักงานในขณะที่ทำการจับกุมผู้กระทำความผิดทุกครั้ง และต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้</p> <p>(๑) ควรแต่งเครื่องแบบหรือเสื้อปฏิบัติกรนอกเครื่องแบบตามระเบียบ เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน</p> <p>(๒) ให้หัวหน้าชุดจับกุมมอบหมายผู้ร่วมจับกุมผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้บันทึกภาพและเสียงโดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ เว้นแต่มีเหตุทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกการจับกุมด้วย</p> <p>(๓) ต้องแจ้งชื่อกล่าวหา และรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ</p> <p>(๔) ถ้ามีหมายจับให้แสดงหมายจับโดยที่แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟัง</p> <p>(๕) ถ้าไม่มีหมายจับให้แสดงตัว</p> <p>(๖) ต้องแจ้งแก่ผู้ถูกจับว่าเขากำลังถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ที่ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนพร้อมด้วยผู้จับ ข้อควรระวัง การนำตัวผู้ถูกจับไปที่ว่าการอำเภอก่อนนั้น เป็นการนำตัวไปเพียงเพื่อจัดทำบันทึกการจับกุมเท่านั้น</p> <p>(๗) ต้องแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบทุกครั้ง โดยสิทธิตามกฎหมายของผู้ถูกจับ มีดังนี้</p> <p>(๗.๑) มีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้</p> <p>(๗.๒) มีสิทธิที่จะพบและปรึกษากฎหมายหรือผู้ซึ่งจะเป็นพยานความ</p> <p>(๗.๓) ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุม</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๘๓</p>	<p>***แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕***</p>
--	---	---------------------	--

	<p>เท่าที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี รวมทั้งแจ้งให้ทราบถึงสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก</p> <p>(๘) ในกรณีที่จำเป็น เจ้าพนักงานผู้จับจะจัดการพยาบาลผู้ถูกจับเสียก่อนนำตัวไปส่งที่ทำการพนักงานสอบสวนก็ได้</p> <p>(๙) จัดทำบันทึกการจับกุม (ดูรายละเอียดการทำการบันทึกจับกุมได้ที่หัวข้อที่ ๗) พร้อมทั้งมอบสำเนาบันทึกการจับกุมให้แก่ผู้ถูกจับนั้น</p> <p>(๑๐) ให้ส่งบันทึกการจับกุม สิ่งบันทึกภาพและเสียง (ถ้ามี) ผู้ต้องหาและของกลางแก่พนักงานสอบสวน</p> <p>๔.๒.๒ ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีการป้องกันทั้งหมดที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งการจับกุมนั้น</p> <p>วิธีการป้องกันเหมาะสมแก่พฤติการณ์ ตามหลักการใช้กำลัง จากเบาไปหาหนัก มีดังนี้</p> <p>(๑) การปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่</p> <p>(๒) การใช้วาจาหรือคำสั่ง</p> <p>(๓) เทคนิคการควบคุมทางกายภาพ ได้แก่ การควบคุมมือเปล่า การกดจุด การใส่เครื่องพันธนาการ</p> <p>(๔) เทคนิคการตอบโต้อย่างรุนแรง ได้แก่ การเตะ การชก การทุ่ม การใช้สารเคมีที่ทำให้เกิดการระคายเคือง</p> <p>(๕) การใช้อาวุธที่ไม่เป็นอันตรายถึงตาย ได้แก่ การใช้กระบองตี การยิงด้วยกระสุนยาง การยิงด้วยเครื่องช็อตไฟฟ้า</p> <p>(๖) การใช้กำลังขั้นเด็ดขาด ได้แก่ อาวุธปืน</p> <p>มีข้อควรระวัง อย่างที่เกินกว่าเหตุ มีเช่นนั้นจะเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานผู้จับถูกกล่าวหาว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือเป็นความผิดทางอาญาอื่น ๆ ด้วย โดยคำนึงถึงความเสี่ยง</p>	<p>Rules of Engagement: ROE กฎการใช้กำลังสากล</p>	
--	---	---	--

	<p>หรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเจ้าหน้าที่เอง และประชาชนรอบข้าง และเป็นที่ยอมรับ และสามารถตอบคำถามของ สังคม สื่อมวลชน และกระบวนการยุติธรรมได้</p> <p>ห้ามมิให้ใช้การยิงเตือน สาเหตุเนื่องจากในสถานการณ์ที่มีความสับสนนั้น เสียซึ่งตั้งมาจากกรยิงเตือนนั้น อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดไปได้หลายทาง เช่น เข้าใจว่าเกิดการปะทะขึ้นแล้ว หรือผู้ถูกยิงเตือนเข้าใจว่ากำลังถูกทำการยิง ฯลฯ ซึ่งมักจะส่งผลให้บุคคลอื่น ๆ รวมทั้งผู้ถูกยิงเตือนนั้น รู้สึกถึง “ภัย” ที่อาจจะเกิดขึ้น และด้วยสถานการณ์จะพยายามที่จะหลบหลีกออกจากบริเวณให้รวดเร็วที่สุด ซึ่งจะยิ่งทำให้การควบคุมเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น</p> <p>๔.๓ การจับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน</p> <p>พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ให้นิยามของคำว่า “เด็ก” และ “เยาวชน” ไว้ในมาตรา ๔ ดังนี้</p> <p>“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าอายุที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๗๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่ยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์</p> <p>“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์</p> <p>หลักห้ามมิให้จับกุมเด็กซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่เด็กนั้นได้กระทำความผิด ซึ่งหน้า หรือมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล ซึ่งแตกต่างจากการจับกุมเยาวชน ที่ให้เป็นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๗๘ ที่นอกจากการจับกุมซึ่งหน้าได้แล้วยังจับกุมในกรณีอื่น ๆ ได้อีก</p> <p>๔.๓.๑ หลักในการจับกุมเด็กและเยาวชน</p> <p>(๑) ในการจับกุมและควบคุมเด็กหรือเยาวชนต้องกระทำโดยละมุนละม่อม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่เป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน</p> <p>(๒) ต้องแจ้งเหตุการณจับแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การ ซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย</p> <p>(๓) ต้องมีการแสดงตนเป็นเจ้าพนักงาน และแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก หรือเยาวชนทราบโดยชัดแจ้ง</p> <p>(๔) เจ้าพนักงานผู้จับต้องแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับที่เป็นเด็กหรือเยาวชนได้ทราบ ตามกฎหมาย</p>	<p>พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว</p> <p>พ.ศ. ๒๕๕๓</p> <p>ม.๖๖ และ ม.๖๙</p>	
--	---	---	--

	<p>(๕) ต้องทำบันทึกการจับกุม โดยแจ้งชื่อกล่าวาและรายละเอียด ต่อหน้าผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนของเด็กหรือเยาวชนอยู่ด้วย กรณีมีผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็ก หรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยจะจัดทำบันทึกการจับกุม</p> <p>(๖) มิให้ใช้วิธีการควบคุมเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับหรือบุคคลอื่น</p> <p>(๗) มิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็กไม่ว่ากรณีใด ๆ เว้นแต่ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง อันมีอาชญากรรมได้เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือความปลอดภัยของเด็กผู้ถูกจับหรือบุคคลอื่น</p> <p>(๘) ห้ามมิให้ถามคำให้การผู้ถูกจับซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชน ถ้าขณะทำบันทึก การจับกุมมีบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย อยู่ด้วยในขณะนั้น ต้องกระทำต่อหน้าบุคคลดังกล่าวและจะให้ลงลายมือชื่อเป็นพยานด้วยก็ได้</p> <p>๔.๓.๒ ขั้นตอนในการจับกุมเด็กและเยาวชน</p> <p>(๑) ควรแต่งเครื่องแบบหรือเลือกปฏิบัติตามระเบียบ เว้นแต่ จะมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน</p> <p>(๒) ให้หัวหน้าชุดจับกุมมอบหมายผู้ร่วมจับกุมผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้บันทึกภาพและเสียง โดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ เว้นแต่มีเหตุทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพ และเสียงได้ ก็ให้บันทึกเหตุผลนั้นไว้ในบันทึกการจับกุมด้วย</p> <p>(๓) ถ้ามีหมายจับให้แสดงหมายจับ ถ้าไม่มีหมายจับให้แสดงตัว</p> <p>(๔) ต้องแจ้งแก่เด็กหรือเยาวชนนั้นว่าเขาต้องถูกจับ</p> <p>(๕) ต้องแจ้งชื่อกล่าวา</p> <p>(๖) ต้องแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบทุกครั้ง โดยสิทธิตามกฎหมายของผู้ถูกจับ มีดังนี้</p> <p>(๖.๑) สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็น พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้</p> <p>(๖.๒) สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ</p> <p>(๗) ถ้าขณะจับกุมมีบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็ก หรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย อยู่ด้วยในขณะนั้น ให้เจ้าหน้าที่แจ้งเหตุแห่งการจับให้บุคคลดังกล่าวทราบ</p>	<p>***สอดคล้องแผนการปฏิรูป ประเทศ ด้านกระบวนการ ยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ***</p>
--	---	--

๕	การยึด และอาัยัด	<p>(๘) ในกรณีความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินห้าปี เจ้าพนักงานผู้จับจะสั่งให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เป็นผู้นำตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนก็ได้ แต่ถ้าในขณะนั้นไม่มีบุคคลดังกล่าวอยู่กับผู้ถูกจับ ให้เจ้าพนักงานผู้จับแจ้งให้บุคคลดังกล่าวคนใดคนหนึ่งทราบถึงการจับกุมในโอกาสแรกเท่าที่สามารถกระทำได้</p> <p>(๙) หากผู้ถูกจับประสงค์จะติดต่อสื่อสารหรือปรึกษาหาหรือบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งไม่เป็นอุปสรรคต่อการจับกุม และอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการได้ ให้เจ้าพนักงานผู้จับดำเนินการให้ตามควรแก่กรณีโดยไม่ชักช้า</p> <p>(๑๐) ในกรณีที่จำเป็น เจ้าพนักงานผู้จับจะจัดการพยาบาลผู้ถูกจับเสียก่อนนำตัวไปส่งที่ทำการพนักงานสอบสวนก็ได้</p> <p>(๑๑) ให้เจ้าพนักงานผู้จับทำบันทึกการจับกุม (ดูรายละเอียดการทำบันทึกจับกุมได้ที่หัวข้อที่ ๗) โดยแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดเกี่ยวกับการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ทั้งนี้ห้ามมิให้ถามค่าให้การผู้ถูกจับ ถ้าขณะทำบันทึกดังกล่าวมีบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย อยู่ในขณะนั้น ต้องกระทำต่อหน้าบุคคลดังกล่าว และจะให้ลงลายมือชื่อเป็นพยานด้วยก็ได้ พร้อมทั้งมอบสำเนาบันทึกการจับกุมแก่ผู้ถูกจับ</p> <p>(๑๒) ให้ส่งบันทึกการจับกุม สิ่งบันทึกภาพและเสียง (ถ้ามี) ผู้ต้องหาและของกลางแก่พนักงานสอบสวน</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๘๕</p> <p>ป.วิ.อ. ม.๑๐๑ - ๑๐๔</p>	<p>*** สามารถศึกษาตัวอย่าง การทำบันทึกการตรวจค้น ได้ที่ เว็บไซต์ ส่วนการสอบสวนคดีอาญา สำนักการสอบสวนและนิติการ หรือตาม QR Code นี้ ***</p>
	<p>หลักการยึด/อาัยัด</p> <p>เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้</p> <p>๕.๑ ขั้นตอนวิธีปฏิบัติในการยึด/อาัยัด</p> <p>๕.๑.๑ สิ่งของซึ่งยึดได้ในกรณีนี้</p>			

	<p>สำคัญ</p> <p>๕.๑.๒ ให้เจ้าพนักงานผู้ค้นบบันทึกรายละเอียดแห่งการค้นและสิ่งของที่ค้นได้นั้นต้องทำบัญชีรายละเอียดไว้</p> <p>๕.๑.๓ บันทึกการค้นและบัญชีสิ่งของนั้น ให้อ่านให้ผู้ครอบครองสถานที่บุคคลในครอบครัวผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทนหรือพยานฟังแล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้</p> <p>๕.๑.๔ เจ้าพนักงานที่ค้นโดยมีหมาย ต้องรับส่งบันทึกและบัญชี พร้อมด้วยสิ่งของที่ยึดมา ถ้าพอจะส่งได้ ไปยังผู้ออกหมายหรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กำหนดไว้ในหมาย</p> <p>ในกรณีที่ค้นโดยไม่มีหมายโดยเจ้าพนักงานอื่น ซึ่งไม่ใช่พนักงานสอบสวนให้ส่งบันทึก บัญชี และสิ่งของไปยังพนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่อื่นใดซึ่งต้องต้องการสิ่งของเหล่านั้น</p> <p>๕.๒ ขั้นตอนวิธีปฏิบัติการยึด/อายัดของกลางไว้ในที่เกิดเหตุ</p> <p>การยึด/อายัดของกลางไว้ในที่เกิดเหตุนั้น เกิดจากกรณีสิ่งของซึ่งเป็นของกลางนั้นทำการขนย้ายได้ยากหรือเจ้าพนักงานผู้ค้น/จับ เห็นว่าหากทำการเคลื่อนย้ายสิ่งของซึ่งเป็นของกลางนั้นอาจทำให้เสียหายหรือเป็นการทำลายสิ่งของนั้น ผู้ค้น/จับ สามารถยึด/อายัดของกลางไว้ในที่เกิดเหตุได้ โดยมีขั้นตอนดังนี้</p> <p>๕.๒.๑ ลงรายละเอียดบัญชีของกลาง ในบันทึกการตรวจค้น/จับกุม ว่าสิ่งของซึ่งเป็นของกลางดังกล่าวได้มอบหมายให้ ผู้ใดเป็นผู้ดูแลสิ่งของซึ่งเป็นของกลางที่ ยึด/อายัด ไว้ในที่เกิดเหตุ แทนเจ้าพนักงานชุดตรวจค้น/จับกุม</p> <p>๕.๒.๒ มีการติดสัญลักษณ์ หรือแผ่นป้ายเพื่อแสดงว่าสิ่งของดังกล่าวเป็นของกลาง ในคดีอาญาซึ่งเจ้าพนักงานชุดตรวจค้น/จับกุม ได้ ยึด/อายัด ไว้ในที่เกิดเหตุ โดยอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าพนักงาน</p> <p>๕.๒.๓ ให้รับส่งบันทึกและบัญชีดังกล่าวพร้อมด้วยสิ่งของซึ่งเป็นของกลางแก่พนักงานสอบสวน หรือผู้ออกหมาย และให้แจ้งด้วยว่าได้ ยึด/อายัด ของกลางไว้ในที่เกิดเหตุ</p>	<p>ป.อ. ม.๑๔๑, ม.๑๔๒ ม.๓๖๘ และ ม.๓๖๙</p>	
<p>๖</p> <p>การควบคุมตัวผู้ถูกจับกุม</p>	<p>การควบคุมตัวผู้ถูกจับกุม</p> <p>๖.๑ การควบคุมตัวผู้ถูกจับทั่วไป</p> <p>๖.๑.๑ การควบคุมตัวในขั้นตอนการจับกุม โดยเจ้าหน้าที่ผู้จับนั้นมีอำนาจควบคุมตัว</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๘๓ และ ม.๘๗</p>	<p>*** การควบคุมตัวผู้ถูกจับตาม ป.วิ.อ. ม.๘๗ ให้เริ่มนับเวลาควบคุมตั้งแต่เวลาที่</p>

		<p>ผู้ถูกจับนับแต่เวลาที่จับกุม มาจนกระทั่งนำตัวผู้ถูกจับมาจนถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนสอบสวนข้อควรระวัง การนำตัวผู้ถูกจับไปว่าการนำตัวไปเพียงเพื่อจัดทำบันทึกการจับกุมเท่านั้น</p> <p>๖.๑.๒ การควบคุมตัวในชั้นตอนหลังจากถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้จับส่งตัวผู้ถูกจับให้กับพนักงานสอบสวนแล้วถือว่าหมดอำนาจในการควบคุมตัวแล้ว การควบคุมตัวต่อจากนั้นเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนซึ่งมีอำนาจควบคุมตัวได้ไม่เกิน ๔๘ ชั่วโมง ในกรณีความผิดลหุโทษ มีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกจับได้เท่าที่ถามค่าให้การ และเท่าที่รู้ว่าไม่มีใครและถามที่อยู่แล้วปล่อยตัวไป</p> <p>๖.๑.๓ ห้ามมิให้วิธีควบคุมผู้ถูกจับเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เขาหนีเท่านั้น เพราะการควบคุมตัวเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการเคลื่อนไหวของผู้ถูกจับไว้ในอำนาจของรัฐ</p> <p>๖.๒ การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน</p> <p>หลักนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชน ห้ามมิให้ควบคุม ชกชัง คุมความประพฤติ หรือใช้มาตรการอื่นใดอันมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือเป็นจำเลย เว้นแต่ มีหมายหรือคำสั่งของศาล หรือเป็นการคุ้มครองตัวเท่าที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๒</p> <p>จากหลักดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชนนั้นทำไม่ได้ ซึ่งกฎหมายเปิดช่องให้ทำได้เพียงแต่การคุมตัวเท่าที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามกฎหมายเท่านั้น และต้องกระทำโดยละมุนละม่อม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่เป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน และห้ามมิให้ใช้วิธีการควบคุมเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเด็กหรือเยาวชน ๖.๑.๒ หรือมาตรา ๖๘ มาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๒</p> <p>จากหลักดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชนนั้นทำไม่ได้ ซึ่งกฎหมายเปิดช่องให้ทำได้เพียงแต่การคุมตัวเท่าที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามกฎหมายเท่านั้น และต้องกระทำโดยละมุนละม่อม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่เป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน และห้ามมิให้ใช้วิธีการควบคุมเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเด็กหรือเยาวชน ๖.๑.๒ หรือมาตรา ๖๘ มาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๒</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๘๖</p> <p>พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖๘</p>	<p>ผู้ถูกจับมาจนถึงที่ทำการพนักงานสอบสวน *** (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๘๘๔/๒๕๒๙)</p>
๗	บันทึกการ	<p>๗.๑ การจัดทำบันทึกการจับกุม</p> <p>เจ้าพนักงานผู้จับต้องทำบันทึกการจับกุมไว้ด้วยเสมอ โดยจะทำบันทึกการจับกุมในที่เกิดเหตุหรือที่อื่นก็ได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งบันทึกการจับกุมนั้นควรบันทึกให้มีรายละเอียด ดังนี้</p>	<p>ป.วิ.อ. ม.๒ (๒๐) (๒๐) ม.๙, ม.๑๑, ม.๑๒, ม.๘๓ และ ม.๘๔</p>	<p>*** สามารถศึกษาตัวอย่างการทำบันทึกการจับกุมและเอกสารประกอบ</p>

<p>จับกุม</p>	<p>- สถานที่ทำบันทึกจับกุม</p> <p>- วัน เดือน ปี เวลาที่จับกุม</p> <p>- สถานที่จับกุม</p> <p>- ชื่อ-สกุล ของเจ้าพนักงานที่จับกุม</p> <p>- ชื่อ-สกุล และอายุของผู้ถูกจับ</p> <p>- รายละเอียดเกี่ยวกับของกลาง ตำแหน่งที่พบของกลาง</p> <p>- พฤติการณ์และการกระทำของผู้ถูกจับที่เป็นการกระทำที่ประกอบความผิดอาญา</p> <p>- มีถ้อยคำที่ระบุถึงการแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบแล้วว่าเขาต้องถูกจับและต้องไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนพร้อมผู้จับ และผู้จับได้แจ้งสิทธิและข้อกล่าวหาแล้ว</p> <p>- ผู้ถูกจับให้ถ้อยคำว่าจะอย่างไรขณะทำการจับกุม ผู้ถูกจับมีลักษณะอาการกรียาอย่างไร</p> <p>- เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด การแสดงความเป็นปึกแผ่นของเจ้าพนักงานผู้จับ</p> <p>- กรณีมีเหตุทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกการจับกุมด้วย</p> <p>- ต้องอ่านบันทึกการจับกุมให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องฟังแล้วรับรองว่าถูกต้อง</p> <p>- ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน</p> <p>ทั้งนี้ กรณีผู้ถูกจับไม่ยอมลงลายมือชื่อให้หมายเหตุใดไว้ หรือกรณีข้อความในบันทึกการจับกุมที่เขียนหรือพิมพ์ออกมาแล้ว มีผิดที่ใด ห้ามมิให้ลบออกให้เพียงแต่ขีดฆ่าคำผิดนั้นแล้วเขียนใหม่โดยเจ้าพนักงานหรือบุคคลผู้แก้ไขเช่นนั้นต้องลงนามยอมรับรองไว้ที่ข้างกระดาษด้วย</p> <p>๗.๒ เอกสารประกอบบันทึกการจับกุม</p> <ul style="list-style-type: none"> - บัญชีของกลาง - ภาพถ่ายของกลาง - ภาพประกอบการจับกุม - สิ่งบันทึกภาพและเสียง - แผนที่เกิดเหตุ - รายงานการสืบสวน <p>๗.๓ ประเด็นข้อควรระวัง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้องอ่านและมอบสำเนาทันทีการจับให้แก่ผู้ถูกจับ ๒. กรณีผู้ถูกจับไม่ยอมลงลายมือชื่อ นอกจากให้ลงบันทึกเหตุผลไว้ในบันทึกการจับกุม ให้ผู้จับ 		<p>ได้ที่เว็บไซต์</p> <p>ส่วนการสอบสวนคดีอาญา</p> <p>สำนักการสอบสวนและนิติการ</p> <p>หรือตาม QRCode นี้ ***</p>
---------------	---	--	---

		ทำการบันทึกภาพเคลื่อนไหวในกรณีนี้ไว้ด้วย ๓. บุคคลที่ไม่ได้รวมจับกุมจริง ๆ ไม่ควรลงชื่อในบันทึกจับกุม		
--	--	---	--	--

ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
สำนักการสอบสวนและนิติการ
กรมการปกครอง

คำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ที่ ๕ /๒๕๖๒

เรื่อง มอบหมายให้รับแจ้งเหตุการณ์กระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๑

เพื่อให้การรับแจ้งเหตุการณ์กระทำความผิดกรณีมีผู้ฝ่าฝืนตามมาตรา ๑๐๑ ประกอบมาตรา ๑๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๑ ที่เป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สามารถแจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนถูกจับกุม เพื่อเป็นเหตุให้ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ และไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๑ ประกอบมติคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ (๔๓) เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงมอบหมายให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้รับแจ้งเหตุการณ์กระทำความผิด แทนคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. ประธานกรรมการการเลือกตั้ง หรือกรรมการการเลือกตั้ง
๒. ผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ที่มีการเลือกตั้ง
๓. ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ที่มีการเลือกตั้ง
๔. พนักงานสืบสวนและไตสวน ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ที่มีการเลือกตั้ง
๕. พนักงานสืบสวนและไตสวน ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๖. พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ในเขตพื้นที่ที่มีการเลือกตั้ง

ให้ผู้รับแจ้งเหตุจัดทำบันทึกการรับแจ้งเหตุและออกใบรับการแจ้งเหตุให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่แจ้งเหตุไว้เป็นหลักฐาน แล้วแจ้งการรับแจ้งเหตุพร้อมส่งสำเนาบันทึกการรับแจ้งเหตุให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ภายใน ๒๔ ชั่วโมง เพื่อรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ส.ท.๒๔ บ.๒๕๖๒
(นายอิทธิพร บุญประคอง)
ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

สำเนา

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๖๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป

กราบเรียน/เรียน รอง - นรม., รัฐ - นร., กระทรวง กรม, องค์การอิสระ เลขา - คสช.

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาผลการหารือเรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ ที่มอบให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานในการหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ โดยให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เป็นประธานในการประชุมหารือตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมด้วย ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า เพื่อให้แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อเป็นการป้องกันและจัดการข้อพิพาทเสี่ยงอันถือว่าเป็นวาระแห่งชาติ สมควรยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปเสียใหม่ ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีมติ

๑. เห็นชอบแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตามมติที่ประชุมซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธาน เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ดังนี้

๑.๑ ให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างในสังกัดของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับการร้องขอจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

๑.๒ ให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างในสังกัดทุกประเภท ทุกระดับ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นวางตัวเป็นกลางทางการเมือง

๑.๓ นับแต่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป จนถึงวันเลือกตั้ง การแต่งตั้ง (โยกย้าย) ข้าราชการ พนักงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทและทุกระดับ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้พิจารณาเท่าที่จำเป็น เพื่อไม่ให้กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้ง

/๑.๔ ...

๑.๔ ให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ ให้การสนับสนุนสถานที่เพื่อใช้เป็นสถานที่ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๕ ให้หน่วยงานทุกฝ่ายตามข้อ ๑.๔ สนับสนุนเกี่ยวกับสถานที่ปิดประกาศ และที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เพียงพอและเท่าเทียมกัน

๑.๖ ให้มีการสนธิกำลังระหว่างทหาร ตำรวจ พลเรือน และอาสาสมัคร ด้านความปลอดภัยเพื่อให้การคุ้มครองประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่จัดการเลือกตั้ง ได้รับความปลอดภัย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๓๙ [เรื่อง การปรับปรุง แก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้ง] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ [เรื่อง มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้ง] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ [เรื่อง สรุปผลการหารือระหว่างนายกรัฐมนตรีและคณะกรรมการการเลือกตั้ง] และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ [เรื่อง มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้ง]

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรด แจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป/ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๓๒ (ยมาลักขณ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (DV/B/BO_445)

หมายเหตุ

อัยการสูงสุด	:	จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
รอง นรม., รัฐ-นร.	:	จึงเรียนยืนยันมา
กระทรวง	:	จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป
องค์กรอิสระ, คลช., ปช -ปนช.	:	จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
กรม	:	จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

มติคณะรัฐมนตรี

วันที่ 5 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562
หนังสือพิมพ์ ..... แนวหน้า .....
URL : <http://www.naewna.com/politic/393561/>

วันอังคารที่ 5 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุม 501 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งสรุปสาระสำคัญดังนี้

กฎหมาย

1. เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ....

1. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ และ ให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

2. รับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

- ยกเลิกพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- กำหนดบทนิยามคำว่า “นายจ้าง” “ลูกจ้าง” “สภาพการจ้าง” “ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง” “ปิดงาน” “นัดหยุดงาน” “สมาคมนายจ้าง” “สหภาพแรงงาน” “สหพันธ์นายจ้าง” “สหพันธ์แรงงาน” เป็นต้น
- หมวด 1 ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง กำหนดให้สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป ต้องจัดให้มีข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง โดยให้ทำเป็นหนังสือกำหนดให้ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง ประกอบด้วยเงื่อนไขการจ้างหรือการทำงาน ค่าจ้าง การเกษียณอายุหรือครบสัญญาจ้าง เป็นต้น ให้นายจ้างนำข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างมาจดทะเบียนต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้ตกลงกัน
- หมวด 2 วิธีระงับข้อพิพาทแรงงาน กำหนดให้เมื่อมีข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น ฝ่ายแจ้งข้อเรียกร้องต้องแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานทราบภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่พ้นกำหนดเวลาหรือนับแต่เวลาที่ตกลงกันไม่ได้ กรณีข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ ทั้งสองฝ่ายอาจตกลงกันให้พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไป หรือนำข้อพิพาทนั้นไปเจรจาตกลงกันเอง หรือตั้งผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน หรือปิดงานหรือนัดหยุดงานโดยไม่ขัดต่อกฎหมายก็ได้ นอกจากนี้ได้กำหนดให้กิจการบางประเภทเมื่อมีข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ ต้องส่งข้อพิพาทแรงงานให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาด อาทิ กิจการไฟฟ้า กิจการประปา กิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง รวมทั้งกิจการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเห็นว่าข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ นั้นอาจมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- หมวด 3 การปิดงานและการนัดหยุดงาน กำหนดให้นายจ้างอาจปิดงาน หรือลูกจ้างอาจนัดหยุดงานได้ แต่จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้
- หมวด 4 คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ กำหนดองค์ประกอบ วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ โดยให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวินิจฉัยข้อพิพาทแรงงาน การชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน เสนอความเห็นเกี่ยวกับการเรียกร้อง การเจรจา การระงับข้อพิพาทแรงงาน การนัดหยุดงานและการปิดงานตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

14. เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) เสนอ ดังนี้

1. เห็นชอบแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตามมติที่ประชุมซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธาน เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2562

2. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2543 [เรื่อง มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้ง] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2550 [เรื่อง สรุปผลการหารือระหว่างนายกรัฐมนตรีและคณะกรรมการการเลือกตั้ง] และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2551 [เรื่อง มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้ง]

สาระสำคัญของเรื่อง

เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2562 รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เป็นประธานในการประชุมหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2562 โดยมีสำนักงาน ก.ก.ต. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (สสน.) สลค. และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) เข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุมรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล โดยที่ประชุมเห็นว่า เพื่อให้แนวทางในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อเป็นการป้องกันและจัดการข้อพิพาทเสี่ยงอันถือว่าเป็นวาระแห่งชาติ ที่ประชุมจึงมีมติร่วมกันว่า สมควรยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2543 วันที่ 9 ตุลาคม 2550 และวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2551 และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปเสียใหม่ ในส่วนเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

1. ให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างในสังกัดของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับการร้องขอจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

2. ให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างในสังกัดทุกประเภท ทุกระดับทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นวางตัวเป็นกลางทางการเมือง

3. นับแต่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป จนถึงวันเลือกตั้ง การแต่งตั้ง (โยกย้าย) ข้าราชการ พนักงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุกประเภทและทุกระดับ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้พิจารณาเท่าที่จำเป็นเพื่อไม่ให้กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้ง

4. ให้ข้าราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐ ให้การสนับสนุนสถานที่เพื่อใช้เป็นสถานที่ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. ให้หน่วยงานทุกฝ่ายตามข้อ 4 สนับสนุนเกี่ยวกับสถานที่ปิดประกาศ และที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เพียงพอและเท่าเทียมกัน

6. ให้มีการสนธิกำลังระหว่างทหาร ตำรวจ พลเรือน และอาสาสมัครด้านความปลอดภัยเพื่อให้การคุ้มครองประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่จัดการเลือกตั้งได้รับความปลอดภัย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปความผิดและบทกำหนดโทษ
ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑. ความผิดเกี่ยวกับเจ้าพนักงาน

๑.๑ ความผิดฐานเรียโร ชักชวนให้บริจาคให้พรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๓ ประกอบมาตรา ๑๒๗ ห้ามมิให้ราชการการเมือง ใช้สถานะ หรือตำแหน่งหน้าที่เรียโร หรือชักชวนให้มีการบริจาคให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

๑.๒ ความผิดฐานเจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งโดยมิชอบแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๘ วรรค ๑ ประกอบ มาตรา ๑๔๙ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใดๆ เพื่อเป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่น บาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๒. ความผิดฐานอื่น ๆ

๒.๑ ความผิดฐานครอบงำกิจกรรมของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๑๐๘ ห้ามผู้ใดซึ่งมิใช่สมาชิกกระทำการอันเป็นการ ควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำกิจกรรมของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคขาด ความอิสระ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้มีกำหนดห้าปี

๒.๒ ความผิดฐานให้สินบนเพื่อให้สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๐ ประกอบมาตรา ๑๐๙ ห้ามมิให้ผู้ใด เสนอให้ หรือ สัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด สมัครเข้ามาเป็นสมาชิก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้มีกำหนดห้าปี

๒.๓ ความผิดฐานเรียกรับสินบนเพื่อให้สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๑ ประกอบมาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากพรรคการเมืองหรือจากผู้ใดเพื่อสมัครเข้า เป็นสมาชิกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้มีกำหนดห้าปี

๒.๔ ความผิดฐานย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านของตนเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๐ ประกอบมาตรา ๑๕๐ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้มีกำหนดห้าปี

๒.๕ ความผิดฐานหาเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๐ ประกอบมาตรา ๑๕๖ (๑) ห้ามมิให้ผู้ใดหาเสียงเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้หรือเป็นโฆษกแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๖ ความผิดฐานเผยแพร่ผลสำรวจความคิดเห็นประชาชน ๗ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๒ หรือเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๗ ความผิดฐานให้สินบน จัดงานรื่นเริง เลี้ยงหรือจัดเลี้ยง รวมทั้งหลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ เพื่อจูงใจผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๓ ประกอบมาตรา ๑๕๙ ห้ามมิให้ผู้สมัครผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจูงใจให้ผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ใ้หังดเว้นการ ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎร ด้วยวิธีการหลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๒.๘ ความผิดฐานจัดยานพาหนะรับส่งไปลงคะแนน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้สมัครผู้ใดกระทำการจัดยานพาหนะนำผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือนำกลับมาจากที่เลือกตั้งหรือจัดให้ผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งไปหรือกลับเพื่อการออกเสียงลงคะแนน โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารพาหนะหรือค่าจ้างที่ต้องเสียตามปกติ เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครใดผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๒.๙ ความผิดฐานหาเสียงตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ประกอบมาตรา ๑๕๖ (๑) ห้ามมิให้ผู้ใดหาเสียงเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้หรือเป็นโฆษกแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๑๐ ความผิดฐานถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๗ ประกอบมาตรา ๑๖๔ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งที่ตนได้ลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๑๑ ความผิดฐานขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปที่เลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๐ ประกอบมาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๒.๑๒ ความผิดฐานเรียก รับ หรือยอมจะรับ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๑ ประกอบ มาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนหรืองดเว้นไม่ลงคะแนน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๒.๑๓ ความผิดฐานทำให้บัตรเลือกตั้งเสียหาย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใดๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุด หรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใดๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี ถ้าผู้กระทำความผิดข้างตนเป็นเจ้าของงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๒.๑๔ ความผิดฐานขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๑๕ ความผิดฐานเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนัน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อใดๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปีและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น ถ้าการกระทำข้างต้นเป็นการกระทำของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองแล้วแต่กรณี

ส่วนการเมืองและการเลือกตั้ง
สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น
กรมการปกครอง